

Měsíčník EU aktualit

číslo 32,
květen 2006

strana 2	Dohodě o budoucí finanční perspektivě nestojí nic v cestě
strana 3	Nový návrh směrnice o službách respektuje názor europoslanců
strana 4	Další čtyři členské státy EU otevřou pracovní trhy nováčkům
strana 10	Názor zvenčí: Přejímání eura nejsou dostihy (Jan Frait, ČNB)
strana 12	Téma měsíce:
Energetická politika EU pohledem Zelené knihy

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Poláčkova 1976/2
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004

EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková
+420 261 073 308
asmolikova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
člena představenstva České spořitelny

Vážení čtenáři,

přelom dubna a května je i letos příležitostí k připomenutí si, že již dva roky jsme členskou zemí Evropské unie. Pro některé z nás může být toto období důvodem pro střízlivou oslavu, jiný se pak spokojí pouze s neutrální vzpomínkou, pro dalšího může být i důvodem ke kritickým poznámkám. A je dost možné, že všechny tyto pocity se mohou vzájemně snoubit i v rámci jedné a téže osoby; hodně záleží na momentálním rozpoložení, úhlu pohledu na hodnocenou oblast evropské integrace, míru obecnosti daného hodnocení, či dokonce osobní zkušenost.

Je zřejmé, že druhé výročí vstupu do Unie již nemá takový punc originality a neopakovatelnosti, jako mělo to první – loňské. Přesto lze říci, že naše vysvědčení se za onen rok nijak podstatněji nezměnilo; jen znalost některých „předmětů“ je za uplynulých 12 měsíců hlubší, případně některé jevy se mohou zdát zřetelnější.

I nadále se lze domnívat, že klíčovým ekonomickým efektem, přímo spojeným s naším členstvím v Unii, je nadále skvělá výkonnost našeho zahraničního obchodu, potvrzující fakt, že naše firmy a společnosti – bez ohledu na velikost, sektor, či region působení – si zcela jistě našly svůj prostor na jednotném vnitřním trhu. Neplatí to zdaleka jen pro vývozce či výrobce zboží; totéž i nadále platí i pro vývozce a poskytovatele služeb. Druhým zjevným ekonomickým efektem je nadále silný příliv přímých zahraničních investic; především pro investory z mimoevropských států se tento faktor stává velmi vítanou a schůdnou cestou k proniknutí na vnitřní trh EU.

Hovoříme-li o jednotném vnitřním trhu, letošní první květnový den přináší významný průlom v oblasti volného pohybu osob pro pracovníky z nových členských zemí. Dílem symbolický krok, dílem však krok velmi silně vnímaný, staví občany z nových členských zemí do rovnějších podmínek na čtyřech dalších národních trzích práce v EU (řeckém, španělském, portugalském a finském), přičemž další země – a některé z nich poměrně překvapivě, kupříkladu Francie (když vzpomeneme na loňský symbol polského instalatéra či zdravotní sestry), přistoupily k jistému uvolnění stávajících procedur. Ortodoxní přístup tak nadále zastávají ty země, které přímo sousedí s některým z nováčků, především pak Německo a Rakousko; zkušenost však praví, že ani tam není vstup pracovníků z nových členských zemí zdaleka zastaven či dokonce zakázán.

Zajímavá zkušenost přichází z Pobaltí ohledně cesty k přijetí euro; Česká republika na tuto cestu vyrazila o něco později, než pobaltské země. Konkrétně Estonsko bylo dlouho považováno za skvělého žáka mezi nováčky v EU a jeho vstup do eurozóny na počátku roku 2007 za hotovou věc. Nyní – z důvodu nadprůměrně vysoké inflace – musí tento krok alespoň o rok odložit.

Květen je měsícem, kdy díky probouzející se přírodě si více než kdy jindy uvědomujeme, jak ekologicky (ne)vstřícné je naše chování. Právě vztahu slučitelnosti ekologie a naší nastavené laťky životní úrovně a nárokům na energetické vstupy je věnováno téma nejnovějšího čísla našeho Měsíčníku EU aktualit, jehož stránky právě otevíráte a nad nimiž Vám přeji příjemné čtení a přemýšlení nad evropsko-integračními záležitostmi.

Petr Zahradník

Projekt byl uskutečněn za finanční podpory Úřadu vlády ČR v rámci realizace Koncepce informování o evropských záležitostech v ČR

Eurokop.cz
Eurofon 800 200 200
Eurocentrum Praha

Za podpory Odboru
pro informování o evropských
záležitostech Úřadu vlády ČR

Konečné schválení budoucího rozpočtového rámce EU na roky 2007-2013 se zdá být formalitou po té, co se vyjednávači klíčových evropských institucí dohodli na jeho podobě. Celkový sedmiletý rámec počítá s rozpočtem 866,4 miliardy euro. Evropská komise trvá na svém plánu sjednotit výpočet základu daně z příjmů společností. Harmonizace daňových sazeb se ale neplánuje. Komise předložila měkčí verzi návrhu směrnice o službách, která více respektuje názor evropských poslanců.

ROZPOČET

Dohodě o budoucí finanční perspektivě EU nestojí nic v cestě

Zástupci Evropského parlamentu, rakouského předsednictví Radě EU a Evropské komise se začátkem dubna **dohodli o podobě finanční perspektivy** Evropské unie na roky 2007 až 2013. Zažehnali tak hrozbu, že by se rozpočtování EU vrátilo před rok 1988, kdy namísto víceletých perspektiv byly schvalovány pouze jednoleté rozpočty.

Výsledkem je kompromis **navyšující původně navrhovaný finanční rámec o 4 miliardy na výsledných 866,4 miliardy euro**. Šéfové států a vlád pětadvacítky se loni v prosinci dohodli na 862,4 miliardách euro a Evropský parlament nejprve žádal celých 12 miliard euro navíc.

Kompromis se rodil opravdu těžce. V poslední chvíli byly členské státy ochotny přispívat více o 3,5 miliardy euro, zatímco Parlament trval na 4 miliardách. Chybějící půl miliardou nakonec přispěla **Komise, která navrhla snížení správních nákladů**.

Víc než polovinu navýšení (2,1 miliard euro) tvoří **výdaje na podporu konkurenceschopnosti**, což je jeden ze stěžejních cílů Lisabonské strategie:

- transevropské sítě (TEN): 500 milionů €,
- celoživotní vzdělávání (Erasmus, Leonardo): 800 mil. €,
- výzkum (7. rámcový program pro vědu a technologický rozvoj): 300 milionů €,
- konkurenceschopnost a inovace (CIP): 400 milionů €,
- sociální politika (Progress): 100 milionů €.

Na politiku soudržnosti (strukturální fondy: území spolupráce) má být vyhrazeno o 300 milionů euro více. O 100 milionů euro navíc má jít na **ochranu a řízení přírodních zdrojů** (rezerva pro příští činnosti programů Life+, Natura 2000). Položky věnované **mládeži, kultuře, zdraví a spotřebitelům** se mají zvýšit o 500 milionů euro (200 milionů euro na ochranu zdraví a spotřebitelů a dalších 300 milionů eur na programy Kultura, Mládež v akci a Evropa pro občany).

O 1 miliardu euro se mají zvýšit výdaje u položky věnované **Unii coby globálnímu partnerovi** (na nástroj Evropské sousedské politiky dalších 200 milionů euro a na Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku o 800 milionů eur více).

Bylo dále dohodnuto, že členské státy **navýší základní kapitál Evropské investiční banky o 2,5 miliardy euro**, což umožní vytvořit až 30 miliard euro ve formě úvěrů pro transevropské sítě, malé a střední podniky a na vědeckovýzkumné účely. Suma umístěná mimo rozpočet pro nepředvídané události bude jako dosud činit 200 milionů ročně, nevyčerpané prostředky však lze využít v roce následujícím.

Kromě zvýšení rozpočtového rámce se podařilo prosadit i dohodu o „zkvalitnění“ jeho využívání. Členské státy EU

tak mají převzít větší zodpovědnost za řádné hospodaření s unijními penězi. **Parlament bude rovněž zapojen do revize unijního rozpočtu** jako takového, která se má podle dohody lídrů pětadvacítky realizovat v roce 2009.

Aby budoucí finanční perspektiva EU na léta 2007 až 2013 vstoupila definitivně v platnost, musí ji **schválit plenární zasedání Evropského parlamentu**, které se uskuteční v květnu ve Štrasburku, a jednomyslně schválit **zástupci členských států v Radě EU**.

Pro Českou republiku byla výhodnou již podoba finanční perspektivy podle prosincové Evropské rady. Díky neexistenci detailních informací nemůžeme posoudit, o kolik více získáme na základě navýšeného rámce. V celkovém slíbeném balíčku se však **bude jednat spíše o zanedbatelnou částku. Pozitivní je zejména dohoda sama o sobě**. Neschválení rozpočtu by znamenalo další oddálení budoucí dohody a s tím spojené další zpoždění při přípravě klíčových programových dokumentů pro čerpání ze strukturálních fondů v EU od roku 2007. Nejpesimističtější scénáře hovořily i o přechodu na rozpočtové provizorium, které by zakonzervovalo výdaje na úrovni roku 2006 a zhatilo tak naděje na několikanásobné navýšení dotací z evropských strukturálních fondů pro nové členské země včetně ČR. Doufejme, že schválení návrhu bude již jen formalitou a klíčové instituce EU v souladu s dohodou svých vyjednávačů kompromisní návrh podpoří.

http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/034-6970-095-04-14-905-20060330IPR06876-05-04-2006-2006-false/default_en.htm

EU loni vyčerpala skoro celý rozpočet

Evropská unie v loňském roce **vyčerpala 99 % plánovaného rozpočtu**, nepoužito zůstalo pouze 1,08 miliardy euro. Podle Evropské komise (EK) je to důkazem toho, že EU dokáže vyčerpat téměř veškeré spravované prostředky. Argument, že navýšení rozpočtu by se stejně nevyužilo, je proto lichým, tvrdí EK. Navíc velká část nevyčerpaných peněz zůstala v předvstupních fondech, což dokládá malou absorpční schopnost Rumunska a Bulharska.

Vedle nedočerpaných výdajů vykázal evropský rozpočet v roce 2005 **mimořádný příjem 1,29 miliardy euro**, na kterém se podílely hlavně příspěvky od třetích stran. **Celkový přebytek 2,41 miliardy euro** bude převeden do letošního rozpočtu a členské státy díky němu letos odvedou do společné bruselské pokladny méně. Pro Českou republiku z toho vyplývá úspora 22 milionů euro oproti původním předpokladům. Nejvýraznější úspory výdajů logicky získají největší přispěvatelé do společné pokladny – např. Německo díky loňskému přebytku letos ušetří na odvodech téměř půl miliardy euro.

Celkový přebytek 2,41 miliardy euro představuje 2,3 % celkového rozpočtu, což je **v porovnání s minulými roky nejnižší částka**. Většinou rozpočty EU dosahují výraznějších přebytků – čerpání výdajů bývá oproti předpokladům nižší.

Na rok 2006 je v souladu se současnou finanční perspektivou 2000-2006 schválen **rozpočet v objemu 112,08 miliardy euro** (tzv. přiděly na platby), z toho 108,37 mld. euro pokryjí odvody členských států, 2,41 mld. euro připadá na přebytek roku 2005 a zbylých 1,3 mld. euro tvoří příspěvky od třetích stran.

Evropský rozpočet musí být **vždy koncipován jako vyrovnaný**, s příjmy na úrovni výdajů.

Přebytky rozpočtu Evropské unie od roku 2000

Rok	Přebytek v mil. €	Přebytek k celkovému rozpočtu
2000	11 613	12,5 %
2001	15 003	15,9 %
2002	7 413	7,8 %
2003	5 470	5,9 %
2004	2 737	2,6 %
2005	2 410	2,3 %

Zdroj: EK

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/494>

ZDANĚNÍ A CELNÍ UNIE

Komise trvá na sjednocení základu korporátní daně

Začátkem dubna Evropská komise zveřejnila **zprávu o pokroku harmonizace daňových základů firem**. Podstatou připravovaného návrhu je požadavek na sjednocení výpočtu daňového základu korporátní daně ze zisku ve všech členských státech Evropské unie, a tak přispět k **usnadnění pohybu společností na jednotném vnitřním trhu EU**. Stejná pravidla výpočtu daňového základu by vedla ke snížení administrativních nákladů na přizpůsobení se dosavadním odlišným a složitým daňovým systémům při přeshraničním podnikání a ke zvýšení konkurenceschopnosti podnikové sféry. Určování výše sazeb by mělo zůstat v kompetencích národních států. Návrh by měl být předložen až v roce 2008.

V oblasti zdanění platí princip jednomyslného hlasování na Radě EU, každý členský stát má tudíž právo veta. Některé státy v čele s Velkou Británií (dále též Irsko, Slovensko, pobaltské země) se již otevřeně staví proti harmonizaci daňových základů, neboť v nich vidí **přehnaný zásah do oblasti přímého zdanění** a první krok ke sjednocení i daňových sazeb. Mezi zastánce návrhu nepatří ani Česká republika. Naopak Německo, Rakousko, Itálie, Belgie či Lucembursko sjednocení základů podporují.

Pokud komisař pro daňové záležitosti László Kovács nezíská na svou stranu všechny členské státy, uvažuje o využití tzv. **procedury zesílené spolupráce**. Ta umožňuje, aby se nejméně osm států dohodlo v rámci EU na společných pravidlech, ke kterým pak mohou kdykoli přistoupit ostatní.

Uvažované opatření bezesporu přispěje ke snížení administrativních nákladů firem (zejména malých a středních

podniků) pro zvládnutí zahraničních daňových pravidel a představuje tak pobídku ve směru expanze do ostatních členských zemí. Zároveň posiluje daňovou transparentnost a přehlednost. Na druhou stranu by členským státům v otázce zdanění firem zbyla jako nástroj pouze sazba daně, což není úplně neúčinnější. Každý členský stát prostřednictvím odpočitatelných položek či odpisů ovlivňuje chování firem a pobízí je se chovat tak, jak je považováno za celospolečensky nejvhodnější (např. vyšší odpisy na vývoj a výzkum, daňové odpočty na ekologicky citlivé chování firem nebo na zaměstnávání znevýhodněných skupin obyvatel, apod.). **Jednotný daňový kabát by pro některé státy mohl být příliš těsným**, pro jiné příliš volným. Navíc by státy přišly o další část autonomní fiskální politiky, což je v situaci, kdy nedisponují vlastní měnovou politikou (platí pouze pro státy eurozóny), činí zranitelnější vůči asymetrickým ekonomickým šokům.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/448>

JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

Nový návrh směrnice o službách respektuje názor europoslanců

Evropská komise v Evropském parlamentu představila upravený návrh směrnice o službách na vnitřním trhu, jehož původní verzi z pera exkomisaře pro vnitřní trh Fritse Bolkesteina většinou hlasů v prvním čtení v únoru odmítla. Současný **návrh směrnice o službách tak respektuje pozměňovací návrhy**, které na únorovém plenárním zasedání získaly mezi poslanci zřetelnou podporu.

Nový návrh již v sobě **nezahrnuje princip země původu**, na základě kterého se poskytovatelé služeb v zahraničí mohli řídit právní úpravou platnou v zemi, kde mají své sídlo. Rovněž rozsah působnosti směrnice se blíží představě poslanců. Neekonomické služby všeobecného zájmu mají být vyňaty, jako například zdravotnické služby. Naopak v působnosti směrnice by měly zůstat služby všeobecného ekonomického zájmu (např. dodávka elektrické energie, pošta) a proti vůli Parlamentu i některé sociální (např. veřejné stravování) a právní služby (např. notářské). Směrnice rovněž nepostihuje služby, které jsou již předmětem úpravy speciálních sektorových direktiv (např. finanční služby, elektronická komunikace, doprava).

Třetí kontroverzní otázku – dočasné vysílání pracovníků – sice plénum v únoru z návrhu směrnice vyškrtlo. Vzhledem k tomu, že se této problematice věnovala velká část rozpravy a diskusí, Komise se k ní rozhodla vrátit zveřejněním **pokynů k výkladu směrnice o vysílání pracovníků** z roku 1971, které mají členským státům pomoci pochopit, jak ji v praxi správně uplatňovat. Podle této direktivy jsou cizí pracovníci vyslaní do jiné země zcela podřízeni jejímu pracovnímu právu a sociálním předpisům, včetně kolektivních smluv. Úřady nesmí bránit jejich příchodu přehnanými administrativními požadavky, což se však

Od 1. května 2006 se občanům nových členských zemí otevírá možnost volně pracovat v dalších čtyřech státech: Řecku, Finsku, Španělsku a Portugalsku, které nevyužily prodloužení přechodných restrikcí. Evropská komise upozornila na nadměrné poplatky z platebních karet a na nedostatečné fungování jednotného vnitřního trhu v této oblasti. Zároveň naznačila, že by mohla přijmout speciální regulační akt. Mezi 17 hříšníků, kteří nedostatečně převedli směrnice k trhům energiemi, je i ČR.

nyní nedodrhuje. Evropská komise nyní přitvrzuje, když dala členským státům **roční ultimátum na to, aby tyto bariéry odstranily**. Pokud tak neučiní, je připravena s nimi začít řízení pro porušení práva EU.

Návrh směrnice je schvalován v tzv. spolurozhodovací proceduře, kdy se na jejím znění musí dohodnout Evropský parlament i Rada EU. Realistické předpoklady hovoří o jejím **schválení koncem letošního či začátkem příštího roku**. Postoj parlamentu by již neměl být překážkou, na tahu jsou zástupci členských států. Na neformálním zasedání Rady EU ke konkurenceschopnosti ministři vyjádřili souhlas s hlavními rysy návrhu, o detailech však ještě žádají debatu.

Přepracovaný návrh se může jevit jako zklamání pro liberálně orientované státy, mezi které patří většina nových členských zemí. **Skutečný jednotný vnitřní trh službami na základě této směrnice nevznikne**. Na druhou stranu oproti současnému stavu by se přijetí směrnice jevilo jako pokrok, který určitě uvítají konkurenceschopní poskytovatelé služeb s přeshraničními ambicemi nejen z České republiky.

http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/056-6969-094-04-14-909-20060330IPR06875-04-04-2006-2006-false/default_en.htm

Další čtyři státy EU otevrou pracovní trhy

Evropský parlament **vyzval ke zrušení přechodných opatření, která omezují volný pohyb pracovníků** na pracovním trhu celé Evropské unie. Členským státům EU, které se rozhodnou přechodná opatření prodloužit, europoslanci doporučují, aby tak učinily na základě důkladné analýzy. Podnět zdůrazňuje, že ve státech, které pracovní trh otevřely bez omezení už 1. května 2004, nedochází k napětí a obavy z masivního migračního toku se ukázaly jako neopodstatněné.

Parlament zároveň vyjádřil politování nad skutečností, že v některých členských státech jsou v platnosti **opatření, která lze považovat za přísnější omezení volného pohybu pracovníků z nových států**, než byla opatření uplatňovaná ke dni podpisu Přístupové smlouvy.

Kritice neuniklo ani **upřednostňování dlouhodobých rezidentů z třetích zemí** oproti občanům nových členských zemí EU. Podnět parlamentu starší členské státy vyzývá, aby zaručily uplatňování preferenčního pravidla stanoveného v „doložce o zachování současného stavu“ Přístupové smlouvy, podle níž mají při obsazování volného pracovního místa občané nových členských států přednost před státními příslušníky zemí, které členy EU nejsou. Parlament konstatuje, že je nutné co nejdříve vypracovat metodiku postupu pro uplatňování tohoto preferenčního pravidla.

Smlouva o přistoupení deseti nováčků do EU podepsaná v dubnu 2003 stanoví k volnému pohybu pracovníků v rozšířené Unii přechodná opatření od 1. května 2004. Přechodné období omezuje volný pohyb pracovníků z osmi nových členských států

(Malty a Kypru se netýká) na sedm let a je rozděleno do 3 fází:

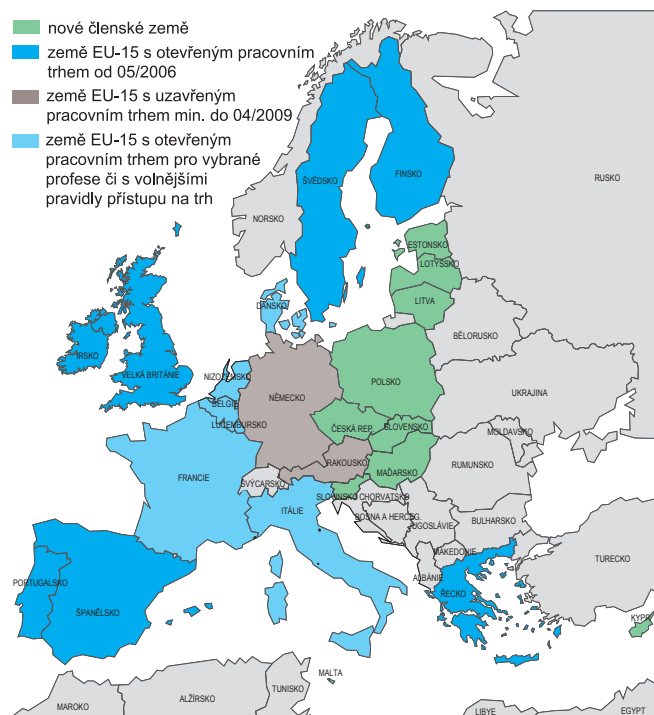
- **první fáze:** 1. květen 2004 – 30. duben 2006
- **druhá fáze:** 1. květen 2006 – 30. duben 2009
- **třetí fáze:** 1. květen 2009 – 30. duben 2011

Ve druhé fázi budou omezení volného pohybu pracovníků pokračovat pouze v těch státech, které Komisi svoje rozhodnutí o zachování přechodného období oznámí do konce dubna 2006. Třetí etapa bude zahájena pouze tehdy, pokud dojde k vážnému porušení pracovního trhu členského státu nebo takové narušení hrozí. **Konečné rozhodnutí ale vždy leží na členských státech**, Evropská komise či parlament mohou na členské státy pouze apelovat.

K 1. květnu 2004 svůj pracovní trh občanům nových členských států EU včetně Česka otevřely jen **Velká Británie, Irsko a Švédsko**. Po prvním dvouletém přechodném období zrušení omezení k 1. květnu 2006 oznámily **Finsko, Španělsko, Portugalsko a Řecko**. Naopak Německo a Rakousko trvají na striktním uplatnění přechodných období minimálně do dubna roku 2009. Ostatní státy (Francie, Nizozemsko, Belgie, Lucembursko, Dánsko, Řecko, Itálie) slíbily buď otevřít pracovní trh pro vybrané profese nebo uvolnit pravidla přístupu na trh s výhledem na úplné otevření trhů.

http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/048-6963-094-04-14-908-20060330IPR06869-04-04-2006-2006-false/default_en.htm

Otevřenost pracovních trhů EU-15 vůči novým členským zemím

Komise chce snížit poplatky u platebních karet

Podle předběžné zprávy o odvětví platebních karet, kterou vypracovalo Generální ředitelství Evropské komise pro hospodářskou soutěž, je v **sektoru ohroženo konkurenční prostředí**. Zpráva je výsledkem vyšetřování širšího oboru drobného bankovníctví a podnikatelského pojištění z června loňského roku, které mělo prokázat, zda na těchto trzích panuje dostatečná konkurence a zda zde fungují principy jednotného vnitřního trhu EU.

Za největší problém v byznysu platebních karet zpráva považuje **velké cenové rozdíly**. V některých zemích EU spotřebitelé platí o 100 % větší poplatky za operace platebními kartami Visa a MasterCard než v jiných zemích. V případě firem může být tento rozdíl i více než šestnásobný, což nevypovídá o efektivním fungování evropského vnitřního trhu. Poplatky se významně neliší pouze regionálně, ale i podle typu klientů. **Malé a střední podniky v průměru platí o 70 % větší poplatky než velké korporace**. Tato zjištění a vysoké zisky odvětví platebních karet vyvolávají u Evropské komise obavy, že na trzích plateb těmito instrumenty není dostatečně rozvinutá konkurence.

Zpráva Komise rovněž odhalila **řadu strukturálních a technických bariér** pro vstup nových podnikatelů na trh. Jedná se například o rozličné technické standardy v rámci jednotlivých zemí EU, které brání poskytovatelům služeb platebními kartami působit v celoevropském měřítku. Pokud by se dosud fragmentované trhy sjednotily a zvýšila by se konkurence mezi poskytovateli služeb, experti Evropské komise odhadují možné úspory až ve výši 100 miliard euro ročně.

Zainteresané subjekty mají možnost se do 21. června ke zprávě Komise **vyjádřit formou veřejné konzultace**. Evropská komise se poté rozhodne, zda zasáhne proti porušování konkurenčního prostředí, případně navrhne legislativní kroky v této oblasti.

Informace o fragmentaci trhu služeb platebními kartami, jakož i celého trhu platebních služeb, nejsou žádnou novinkou. Budoucí sjednocení odlišných národních pravidel jak v bezhotovostním platebním styku, tak i například v oblasti plateb platebními kartami by měl vyřešit projekt **Jednotné eurové platební oblasti – SEPA**. Garantem tohoto projektu jsou evropské banky, které se pro tento účel sdružily v Evropském platebním výboru. Z ekonomického hlediska je efektivnější, pokud budoucí podoba jednotných standardů, procedur, pravidel a podmínek bude ponechána na samoregulaci odvětví. Proto se domníváme, že přijetí závazných regulativních opatření Evropskou komisí by mělo být krajní variantou řešení problému, která by přišla na pořad dne pouze tehdy, pokud by se zástupci bank v Evropském platebním výboru nehodli. První pan-evropská schémata pro platby platebními kartami by v rámci SEPA měla začít fungovat od roku 2008.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/496>

ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ POLITIKA

Soudní dvůr proti proplácení nevyčerpané dovolené

Minimální čtyřtýdenní dovolená v kalendářním roce nesmí být pracovníkovi proplacena, pokud ji nevyčerpá a převede do dalšího roku, rozhodl Evropský soudní dvůr odvolávajíc se na **směrnici o úpravě pracovní doby (2003/88/ES)**. Nejvyšší soudní autorita v EU tak rozhodla na podnět Federace nizozemských odborů, které se nelíbila častá praxe v Nizozemí, kde pracovníci nevyčerpávali minimální zákonnou dovolenou, převáděli si ji do dalšího roku a nechávali si za ni zaplatit finanční náhradu. Tento postup dokonce doporučovalo i nizozemské ministerstvo práce a sociální věci s odůvodněním, že zákonné nevyčerpané dovolené nastřádané z minulých let jdou již nad rámec zákonné minimální dovolené v daném roce, a proto může být při jejich nevyužití poskytnuta náhrada.

„Finanční náhrada za převod minimální dovolené za kalendářní rok by mohla být podnětem, aby se pracovníci vzdali dovolené na odpočinek. V tomto ohledu není rozhodné, zda finanční náhrada za placenou dovolenou za kalendářní rok vychází ze smluvního ujednání, či nikoliv“, vysvětlil svůj rozsudek Soudní dvůr. Orgán dále zdůraznil, že nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok je **významnou zásadou sociálního práva EU**. Pouze v případě ukončení pracovního poměru je možné, aby tento nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok byl nahrazen poskytnutím finanční náhrady.

Evropský soudní dvůr se výrazně přihlásil **ke zvýšené ochraně zaměstnanců** v EU, když zaměstnanec si nemůže nechat proplatit z minula převedenou minimální dovolenou, i když se na tom dohodne se zaměstnavatelem.

<http://www.curia.eu.int/en/actu/communiqués/cp06/aff/cp060024en.pdf>

ENERGETIKA A DOPRAVA

Komise bojuje za liberalizaci trhů energiemi

Začátkem dubna bruselští strážci dodržování *acquis communautaire* vycenili zuby, když zahájili **řízení za porušení evropské legislativy proti 17 zemím** včetně České republiky. Důvodem je to, že dané země nesprávně převedly do národního práva směrnice otevírající trhy elektřinou a plynem v EU.

V této souvislosti byly zjištěny tyto hlavní problémy:

- **přetrvávání regulovaných cen**, zejména ku prospěchu způsobilých klientů, čímž se blokuje vstup nových soutěžitelů na trh,
- **neexistence právního rozdělení** a nedostatečnost manažerského rozdělení správců dopravních sítí a distribučních sítí elektrické energie a plynu pro zajištění jejich nezávislosti,
- **přístup třetích stran** na síť poznamenaný diskriminací a nedostatečnou transparentností tarifů,

Evropská unie je připravena poskytnout výjimečnou pomoc evropským producentům drůbežního masa, kteří se v důsledku obav z ptací chřipky potýkají s poklesem spotřeby i cen svých produktů. V rámci boje proti padělkům navrhuje Komise novou směrnici, která umožňuje padělatele potrestat i více než čtyřletým vězením. Europoslanci navrhují, aby se nevyčerpané prostředky ze strukturálních a kohezního fondu EU vložily do speciální rezervy, z které by mohly čerpat země, jež je dokáží využít.

- **volný výběr dodavatele**,
- **kompetence regulátorů**, zejména u stanovení sazeb pro přístup na síť,
- **preferenční přístup** u některých historických smluv v oblasti elektrické energie nebo plynu,
- **neexistence oznamování závazků veřejné služby** a nedostatečné informace pro uvedení původu elektřiny.

Česká strana se hájí, že směrnice správně a dostatečně převedla. „Jsem přesvědčený, že se jedná o omyl,“ uvedl pro ČTK náměstek ministra průmyslu a obchodu Jiří Bis.

Některé země sice literu směrnice převedly správně, duch a celkový smysl opatření je však prosazován nedostatečně. To může být jedním z významných důvodů, proč na trhu elektrickou energií a plynem nadále **panují předliberalizační podmínky**, kdy stále nefunguje jednotný vnitřní trh EU, ale 25 národních trhů, na nichž navíc **hrají prim bývalé státní monopoly**. Problémem jsou i přetrvávající regulované ceny.

Evropskou komisi v rámci šetření zajímá, do jaké míry byl trh ve které zemi otevřen, jakou skutečnou možnost mají odběratelé si vybrat mezi dodavateli elektřiny a plynu, zda noví dodavatelé mají **skutečně volný přístup na trh** a zda na stav věci dohlížejí silní nezávislí regulátoři, uvádí ČTK.

V případě České republiky se jedná o upozornění, tedy **první stupeň procedury pro porušení práva** EU. Nejedná-li obviněná země nápravu a nesdělí-li to Evropské komisi, může se dočkat druhého stupně, tzv. odůvodněného stanoviska. Pokud i poté pokračuje v porušování práva, přichází na řadu žaloba k Evropskému soudnímu dvoru.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/430>

Dočká se Unie inteligentních aut?

Bezmocné čekání na záchranku po autonehodě by se mohlo zkrátit na polovinu a na evropských silnicích by mohlo přicházet o život o 5-10 % méně lidí, tedy zhruba 2500 osob ročně. Tyto efekty by měly být výsledkem zavedení **automobilového palubního tísňového volání eCall**, které má prostřednictvím družice zachytit nejbližší pohotovostní centrála, což by umožnilo okamžitě určení místa nehody a urychlené vyslání pomoci. Tísňové volání má být vysláno ručně či u závažných dopravních nehod automaticky.

Celoplošné zavedení systému eCall do roku 2009 u všech nových motorových vozidel je prioritou **unijní iniciativy nazvané e-bezpečnost**. Měl by sloužit 100 milionům lidí, kteří každoročně cestují do zahraničí autem, a výrazně zvýšit bezpečnost silničního provozu.

Systém eCall má využívat **linky tísňového volání 112** a E112 a být synchronizován se zprovozněním evropské družicové **radionavigace Galileo** plánovaném na rok 2010. Podnět také nabádá členské státy, aby:

- co nejdříve dokončily zavádění linky E112

- podpořily používání linky 112 i E112
- podnikly kroky k zajištění náležité infrastruktury pro centra tísňového volání (výuka jazyků, dostupnost, zjišťování polohy a vyřizování hovorů tak, aby tato infrastruktura byla v souladu s nařízením o E112).

Větší iniciativu v tomto směru dokazuje Evropský parlament, podle kterého by eCall platil pro všechna vozidla, včetně těžkých nákladních vozidel. **Členské státy se zatím k návrhům staví nejednotně.**

Evropský parlament při této příležitosti upozornil na nedostatečné používání jednotného evropského čísla nouzového volání 112 v některých státech.

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/062-7652-116-04-17-910-20060421IPR07491-26-04-2006-2006-true/default_en.htm

ZEMĚDĚLSTVÍ A RYBOLOV

EU podpoří drůbežáře

Rada EU k zemědělství se shodla na poskytnutí **výjimečné pomoci ve prospěch evropských producentů drůbežního masa**, kteří se v důsledku ptací chřipky potýkají s poklesem poptávky po svých výrobcích. V některých státech začíná být situace kritická. Smutnými rekordmany jsou chovatelé v Řecku, kde spotřeba drůbežního masa propadla o 70 %. Vedle klesající poptávky vedou přebytečné zásoby drůbežního masa v poklesu cen na celém jednotném vnitřním trhu Unie, což dále zhoršuje ekonomickou situaci v tomto odvětví.

Podle ministrů zemědělství členských států ani komisařka pro tento sektor Mariann Fischer Boel na výjimečnou situaci **nelze reagovat standardními podpůrnými nástroji** typu exportních dotací či příspěvků na likvidaci chovů. Komise proto navrhl, aby EU použila institutu zvláštních tržních opatření, která každý členský stát navrhne tak, aby nejlépe odrážela jeho situaci.

Původně to vypadalo tak, že by pomoc směřovala pouze do států, kde byl zaznamenán zřetelný propad poptávky, což by se netýkalo České republiky. Nicméně později zvítězil argument, že **prostřednictvím klesajících cen se problémy přesouvají i do ostatních států.**

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/agricult/89303.pdf

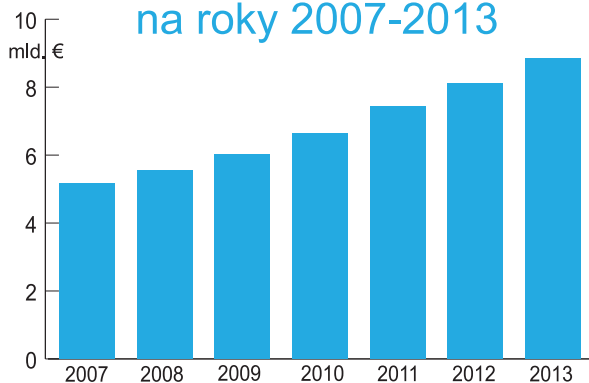
VĚDA A VÝZKUM

7. rámcový program počítá s růstem rozpočtu

Podle aktuálního stavu vyjednávání by měl připravovaný 7. rámcový program pro vědu a technologický rozvoj (7. RP) počítat s rozpočtem **48 miliard euro na celé období 2007-13**, což by oproti současnému stavu znamenalo navýšení o 40 % (na základě stálých cen roku 2004). Původně však Evropská komise navrhovala rozpočet až ve výši 70 miliard euro.

Investice do vědy a technologií jsou v novém finančním rámci součástí hlavy **1A Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost**. Evropská rada se v prosinci dohodla na rozpočtu 47,8 miliard euro, který byl však v lednu shozen Evropským parlamentem. Dubnový kompromis dosažený vyjednávači Rady, Europarlamentu a Komise, který musí být ještě potvrzen těmito orgány, počítá s **navýšením kapitoly o 300 milionů euro na celkových 48,1 miliard euro**.

Návrh rozpočtu 7. RP na roky 2007-2013

Zdroj: EK na základě rozhodnutí Evropské rady z 12/05, pozn.: v cenách roku 2004

Obdobně dopadl i nový **program Konkurenceschopnost a inovace**. Původní návrh Evropské komise ve výši 4 miliard euro na celé rozpočtové období byl prosincovou Evropskou radou seškrtnán na 2,9 miliardy euro a v rámci předjednaného kompromisu se podařilo dohodnout zvýšení o 400 milionů euro, tedy na zhruba **3,3 miliardy euro**.

O rozpočtech obou programů platí to, co bylo výše zmíněno o celé finanční perspektivě. Nezbyvá než věřit, že Evropský parlament i Rada EU **budou respektovat kompromisní dohodu svých vyjednávačů a rozpočty schválí**. Poté by Evropská komise měla předložit nové návrhy obou programů, které budou již operovat s nově schválenými rozpočty, a hlavně připravit vše tak, aby mohly být spuštěny v lednu 2007.

http://icadc.cordis.europa.eu.int/fepcgi/srchidadb?CALLER=EN_NEWS&ACTION=D&RCN=25473&DOC=7&CAT=NEWS&QUERY=1

JUSTICE A ZÁLEŽITOSTI VNITRA

EU tvrdě proti padělkům

Evropská komise přišla s novým opatřením na **potírání zvyšujícího se počtu padělaných potravin, léků a domácích potřeb**, které zaplavují vnitřní trh EU.

Podstatou návrhu nové směrnice je možnost **trestu ve formě minimálně čtyřletého vězení nebo pokuty až 300 tisíc euro** za porušování autorských práv či padělání zboží. Navrhované tresty se týkají pirátství na obchodní úrovni, nikoli spotřebitelů,

kteří si padělané zboží koupili. Nutnost přijetí harmonizační směrnice na komunitární úrovni je nutné, neboť rozdílné postihy v členských zemích ztěžují účinný boj proti padělkům v bezbariérovém prostředí jednotného vnitřního trhu EU, vysvětlil komisař pro justici a záležitosti vnitra Franco Frattini.

O tom, že příliv pirátského zboží do Unie je vážným problémem, svědčí i obchodní statistiky. Podle nich bylo v předloňském roce na hranicích EU zabaveno **103 milionů kusů padělaného zboží**, což oproti roku 1998 představuje zvýšení o 1000 %!

Směrnici chtěla Evropská komise předložit již v červenci loňského roku. Tehdy však byla zamítnuta s odůvodněním, že nemá pravomoc navrhnout trestní postihy, neboť spadá do třetího mezivládního pilíře EU. Tento argument však vyvrátil Evropský soudní dvůr, podle kterého **má Komise právo navrhnout opatření zasahující do této sféry**, pokud tak činí v oblastech, které primárně spadají do působnosti Společenství, což otevřelo dveře znovupředložení návrhu směrnice.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/532>

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Nevyčerpané prostředky do zvláštní rezervy?

Výbor pro regionální politiku Evropského parlamentu podporuje myšlenku, aby se prostředky ze strukturálních a kohezního fondu, které se nepodaří v daném období vyčerpat, **nevracely do společného evropského rozpočtu, ale vytvořily speciální rezervu**. Z rezervy by poté mohly čerpat ty členské státy, které jsou schopny připravit a zadministrovat dostatečný počet kvalitních projektů.

Některé státy, které mají menší zkušenosti s čerpáním evropských strukturálních fondů, však **s tímto opatřením nesouhlasí**, neboť by z něho spíše profitovaly zkušené starší členské země. Obdobný názor zastává i Česká republika. „Nejsme pro takové řešení. Ledaže by bylo řečeno, že peníze z rezervy zůstanou k dispozici státu, pro který byly určeny. Tímto směrem to však nejde,“ řekl pro ČTK europoslanec Oldřich Vlasák.

Návrh opatření byl vznesen u příležitosti **projednávání pěti nařízení**, která na budoucí programovací období 2007 až 2013 definují podmínky fungování evropské regionální politiky.

Podobně kontroverzní téma je možnost užití fondů EU na rekonstrukce panelových domů, od níž si hodně slibovaly nové členské země. Podle posledních informací budou strukturální fondy **na tyto projekty využitelné jen okrajově**. Podle projednávaného příslušného nařízení bude na účely bydlení možné maximálně vynaložit buď 3 % příslušného operačního programu nebo 2 % prostředků, které má daná země dostat z Evropského fondu regionálního rozvoje (největší ze strukturálních fondů).

http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_en.htm

Evropští poslanci se přidávají k subjektům volajícím po větší transparentnosti rozhodování klíčových evropských institucí. Podle statistiky Eurostatu má téměř polovina občanů EU přístup na internet. V České republice je jich však pouze necelá pětina, což nás řadí na ostudné předposlední místo. Rada EU přijala směrnici, která aktualizuje a zavádí dodatečná pravidla pro audit podnikových účtů. Cílem je zvýšení důvěryhodnosti. Všechny návrhy Evropského parlamentu zde Rada akceptovala.

3. DUBNA

Studie Evropské komise šetří publikační systém ve vědě:
<http://www.europa.eu.int/comm/research/press/2006/pr3103en.cfm>

Výbor regionů: směrnice o televizi bez hranic nejde dostatečně daleko:
http://www.cor.eu.int/en/press/press_06_04031.html

4. DUBNA

Evropská energetika a doprava v číslech – statistická ročenka za rok 2005:
http://www.europa.eu.int/comm/dgs/energy_transport/figures/pocketbook/2005_en.htm

5. DUBNA

Europoslanci volají po větší transparentnosti institucí EU:
http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/008-6957-094-04-14-901-20060330IPR06841-04-04-2006-2006-true/default_en.htm

6. DUBNA

Bílá kniha „Evropská dopravní politika pro rok 2010 – čas k rozhodnutí“:
http://www.europa.eu.int/comm/transport/white_paper/mid_term_revision/2005_12_31_public_consultation_en.htm

Komise navrhuje opatření na větší ochranu biodiverzity:
http://www.europa.eu.int/comm/fisheries/news_corner/press/inf06_18_en.htm

Statistika Eurostatu – téměř polovina domácností v EU-25 má přístup k internetu:
http://epp.eurostat.ec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006_MONTH_04/06042006-EN-AP.PDF

Podíl subjektů s přístupem k internetu v roce 2005:

v %	osoby		podniky v %		osoby podniky	
Nizozemí	78	91	Estonsko	39	90	
Lucembursko	77	92	Itálie	39	92	
Dánsko	75	97	Španělsko	36	90	
Švédsko	73	96	Kypr	32	85	
Německo	62	94	Portugalsko	31	n/a	
UK	60	90	Polsko	30	87	
Finsko	54	98	Slovensko	23	92	
Belgie	50	95	Řecko	22	92	
EU-25	48	91	Maďarsko	22	78	
Slovinsko	48	96	ČR	19	92	
Rakousko	47	95	Litva	16	86	
Lotyšsko	42	75	Irsko	n/a	92	

Zdroj: Eurostat, data za Francii a Maltu nejsou k dispozici

7. DUBNA

Zahájení negociací k vytvoření jednotné volné obchodní zóny se státy jihovýchodní Evropy:
http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/bilateral/regions/candidates/pr060406b_en.htm

Služby všeobecného zájmu – Evropský hospodářský a sociální výbor volá po nezávislé a jednotné definici:
http://www.esc.eu.int/activities/press/cp/docs/2006/cp_eesc_036_2006_en.doc

10. DUBNA

Zaregistrujte si svou „eu“ doménu:
<http://www.eurid.eu/en/general/news/from-friday-anyone-wit-hin-eu-can-register-their-own-eu-internet-domain-name?set-language=en&cl=en>

11. DUBNA

Zápis ze zasedání Rady EU k vnějším vztahům:
http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/gena/89219.pdf

Zápis ze zasedání Rady EU k všeobecným záležitostem:
http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/gena/89218.pdf

Zápis ze zasedání Stabilizační a asociační rady EU-Chorvatsko:
http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/89217.pdf

Vyhodnocení Veřejného zdravotního programu 2003-2008:
http://www.europa.eu.int/comm/health/ph_programme/eval2003_2008_en.htm

12. DUBNA

Evropský parlament je největším zaměstnavatelem překladatelů na světě:
http://www.europarl.eu.int/news/public/focus_page/008-6936-093-04-14-901-20060403FCS06935-03-04-2006-2006/default_en.htm

První zasedání Asociační rady EU-Libanon:
http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/89226.pdf

13. DUBNA

Aktualizované dokumenty o ročních rozpočtech, finančních zprávách a účtech pro současné i budoucí rozpočtové období:
http://www.europa.eu.int/comm/budget/documents/annual_budgets_reports_accounts_en.htm

Zpráva o zasedání výběrové komise pro Evropské hlavní město kultury roku 2010:
http://www.europa.eu.int/comm/culture/eac/other_actions/cap_europ/pdf_word/report_cap2010.pdf

14. DUBNA

Projekce růstu HPD v eurozóně dle DG Ecfm:
http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/euroareagdp_en.htm

18. DUBNA

Více informací o dodatečných opatřeních proti ptačí chřipce:
http://www.europa.eu.int/comm/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/ai_addmeasures_en.htm

EU zahajuje twinningové projekty v Srbsku a Černé Hoře:
<http://www.ear.eu.int/publications/main/news-a1a2b3cj4.htm>

19. DUBNA

Obchodní výbor Evropanlamentu požaduje do roku 2015 vytvoření bezbariérového transatlantického trhu:
http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/026-7411-108-04-16-903-20060411IPR07197-18-04-2006-2006-false/default_en.htm

Zpráva o využívání solární elektřiny v EU v roce 2006:
http://www.energies-renouvelables.org/observ-er/stat_baro/observ/baro172.pdf

20. DUBNA

Evropský inspektor ochrany údajů - výroční zpráva za rok 2005:
http://www.edps.eu.int/publications/annual_report_en.htm

21. DUBNA

Europoslanci hledají odpověď na vysoké ceny energií:
http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/017-7417-110-04-16-902-20060411IPR07238-20-04-2006-2006-false/default_en.htm

Europoslanci a experti volají po větší podpoře demokracie v arabských státech: http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/030-7415-110-04-16-903-20060411IPR07236-20-04-2006-2006-false/default_en.htm

24. DUBNA

Přehled projektů v rámci 6. rámcového programu pro vědu a technologický rozvoj: http://www.europa.eu.int/comm/energy/res/fp6_projects/concerto_en.htm

Evropský ombudsman – nejvíce občanů si stěžuje na nedostatek transparentnosti:
<http://www.euro-ombudsman.eu.int/release/en/2006-04-24.htm>

Evropský ombudsman – výroční zpráva za rok 2005:
<http://www.euro-ombudsman.eu.int/report/cs/default.htm#20052009>

Civilní ochrana – více zemí žádá pomoc při odstraňování následků letošních jarních povodní ve střední a východní Evropě: http://www.europa.eu.int/comm/environment/civil/floods_2006.htm

25. DUBNA

Rada EU přijímá nová pravidla o auditu podnikových účtů v EU:
http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/misc/89293.pdf

Europol – zvýšená spolupráce s USA:
<http://www.europol.eu.int/index.asp?page=news&news=pr060424.htm>

26. DUBNA

Zápis ze zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu:
http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/agricult/89303.pdf

Zpráva o rozpočtovém a finančním řízení Evropské komise v roce 2005:
http://www.europa.eu.int/comm/budget/publications/fin_manag_account_en.htm

Nové sdělení Evropské komise k specifikům sociálních služeb:
http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/emplweb/news/news_en.cfm?id=153

27. DUBNA

Zápis ze zasedání Rady EU k justici a záležitostem vnitra:
http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/jha/89339.pdf

Zhodnocení agro-environmentálních opatření – výsledná zpráva: http://www.europa.eu.int/comm/agriculture/eval/reports/measures/index_fr.htm

28. DUBNA

Dubnové výsledky podnikatelského a spotřebitelského průzkumu v EU:
http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/businessandconsumersurveys_en.htm

Dubnové výsledky indexu podnikatelského klimatu v eurozóně:
http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/businessclimate_en.htm

Vstup do eurozóny a výměna korun za euro bude v České republice určitě jedno z nejvíce diskutovaných politicko-ekonomických opatření několika budoucích let, nicméně diskuse k tématu se pomalu rozbíhá již nyní. Zajímavým příspěvkem do ní je názor člena bankovní rady ČNB Jana Frait, který upozorňuje na skutečnost, že přejímání společné evropské měny je složitým projektem s řadou rizik a nikoliv závodem o co nejrychlejší přijetí společné evropské měnové jednotky.

PŘEJÍMÁNÍ EURA NEJSOU DOSTIHY

Nejčastější otázka, na kterou v posledních letech odpovídám, se týká data zavedení eura v České republice. Po mé nejspíše odpovědi běžně následuje otázka, jak velkým problémem bude to, že některé z nových členských zemí zavedou euro dříve. Obvykle odpovím otázkou, proč by v tom měl být nějaký problém. Postupem času tazatelé těmito nekonkrétním odpovědím naštěstí začali rozumět. Některé nové členské země v mezidobě své záměry přehodnotily a zkušenosti těch, které chtějí mít euro co nejrychleji, potvrzují, že přejímání eura nejsou dostihy, ale náročné prosazování zvolené strategie, které není prostě rizik.

V souvislosti se zaváděním eura jsem pak vedl řadu debat ohledně úlohy ČNB v tomto procesu. Názory na tuto věc se pohybují od představy, že ČNB by měla stanovit jasná číselná kritéria pro přijetí eura, až k názoru, že ČNB by měla veškeré rozhodování přenechat veřejnosti a jeho výsledek zodpovědně „zúřadovat“. Existuje i škála představ o tom, kdo je „veřejnost“. Jednou z možností je zahrnout do ní voliče a ty pak nechat rozhodnout v referendu. Protiargumentem je však přílišná složitost otázky, kdy máme nahradit korunu měnou „evropskou“. Alternativou je společné rozhodnutí obou komor parlamentu, nejlépe ústavní většinou na základě doporučení vlády. A ti, kteří považují zavedení eura za věc danou a spíše technickou, by považovali rozhodnutí vlády za dostatečné. Bez ohledu na to, která varianta bude politickou reprezentací zvolena, bude ČNB působit jako expertní poradce upozorňující na přínosy a rizika alternativních rozhodnutí. ČNB si tedy v žádném případě nepřisvojuje mandát na konečné rozhodnutí, zároveň si ale jako strážkyně měnové stability nemůže dovolit tvářit se, jakoby se jí to netýkalo.

To je plně v souladu se „Strategií přistoupení České republiky k eurozóně“ – společným dokumentem vlády a ČNB z října 2003. Základní premisou je přesvědčení o dlouhodobé výhodnosti přijetí eura malou ekonomikou, která je silně integrována do evropského trhu. Tato výhodnost ale není automatická, je podmíněna splněním řady podmínek. Jinými slovy, česká ekonomika musí být na euro dostatečně připravena.

Složitost „Strategie“ je odrazem toho, že přijetí eura je zásadní změnou režimu měnového kursu. Zatímco v současnosti operuje česká ekonomika v režimu plovoucího kursu, přijetí eura znamená přechod k režimu fixního kursu, v němž navíc nelze stanovenou hodnotu kursu měnit devalvací či revalvací. Kromě toho se konvergence české ekonomiky řadu let projevuje a bude nadále projevovat existencí kursových trendů, konkrétně reálným a částečně i nominálním zhodnocováním. V tomto rámci je přechod k neodvolatelně fixnímu kursu extrémně netriviální. Samozřejmě najdeme příklady ekonomik, které dlouhodobě úspěšně fungovaly či fungují s fixním a neměnným kursem. K tomu ale musí být splněny určité předpoklady, které ekonomové aproximují termínem „pružnost“

ekonomiky. Pružná ekonomika je taková, která se dokáže vypořádat například se ztrátou cenové konkurenceschopnosti i bez změny nominálního měnového kursu. Udržování fixního a neměnného kursu je pak logicky jednodušší, pokud je již dosaženo vysoké míry reálné konvergence s klíčovými zeměmi měnové unie. Pokud by ekonomika nebyla dostatečně pružná a zároveň by měla značnou část reálné konvergence před sebou, přijetí eura by bylo riskantní.

„Strategie“ v tomto smyslu hovoří jasně. Konstatuje, že pro hladké budoucí fungování ekonomiky po zavedení eura je klíčová dostatečná sladěnost české ekonomiky s ekonomikami eurozóny v reálné a finanční sféře, flexibilní fiskální politika a dobře fungující trh práce. Dále uvádí, že k dosažení dalšího pokroku v těchto oblastech je třeba prohloubit strukturální reformy zaměřené na zvýšení flexibility české ekonomiky a provést druhou fázi konsolidace systému veřejných financí založenou na jejich strukturálních reformách. Posílení adaptačních mechanismů na trhu práce pak také vyžaduje realizaci kroků posilujících flexibilitu trhu práce a pružnost reálných mezd a to nejen v institucionální oblasti, ale také v oblastech jako jsou dopravní infrastruktura a zvýšení flexibility na trhu s byty.

Trvání na podmínkách obsažených ve „Strategii“ ze strany ČNB je občas chápáno jako snaha oddálit přijetí eura kvůli zachování moci centrálních bankéřů. ČNB je ale povinna na těchto podmínkách trvat, je totiž vázána „Strategií“, na jejímž vypracování se výraznou měrou podílela. Koneckonců jen při splnění podmínek obsažených ve „Strategii“ může mít česká ekonomika ze zavedení eura prospěch. Součástí těchto podmínek jsou i fiskální záležitosti. Osobně jsem spíše zastáncem přístupu, v němž se centrální banka vyjadřuje k veřejným financím a fiskální politice spíše výjimečně. Zároveň ovšem vždy varuji před používáním budoucího zavedení eura jako nástroje ke snížení deficitu veřejných financí. Již v procesu vzniku eura některé vlády označily svým voličům fiskální kritéria za hlavní důvod pro nutnost snižovat fiskální deficit. To se pak vrátilo jako bumerang. Voliči „logicky“ přišli s tím, že „když už euro máme, je možno zase hodně utrácet“. Výsledkem jsou pak obnovené fiskální schodky, které ohrožují dlouhodobou stabilitu eurozóny. Takového přístupu bychom se měli v ČR vyvarovat. Reformu veřejných financí musíme provést v dlouhodobém vlastním zájmu.

Co když nám budou reformy vedoucí k vyšší pružnosti a k dlouhodobé udržitelnosti veřejných financí trvat déle, než jsme si dříve mysleli? Můžeme si dovolit třeba i na čas odložit zavedení eura? Proč ne? ČR si v průběhu posledních 10 let vybudovala fungující systém autonomní měnové politiky. Koruna je měnou, které domácí i zahraniční subjekty důvěřují. Proto můžeme do života s ní i v dalších letech vstupovat bez obav.

Jan Frait, člen bankovní rady ČNB

V měsíci květnu budeme svědky několika setkání klíčových orgánů EU. Doufejme, že jak Rada EU, tak i plénum Evropského parlamentu konečně schválí předjednanou podobu budoucí finanční perspektivy na roky 2007 až 2013. Z veřejných konzultací vypisovaných Evropskou komisí stojí za zmínku ta, která se zabývá možnou revizí systému daně z přidané hodnoty ve finanční oblasti. Podle dosud platné šesté směrnice k DPH je většina finančních služeb vyňata z povinnosti platit daň.

Zasedání klíčových institucí EU

5.5.2006	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem (ECOFIN)
15.-16.5.2006	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k vnějším vztahům a všeobecným záležitostem
16.-17.5.2006	Štrasburk, Francie	- Plenární zasedání Evropského parlamentu
18.-19.5.2006	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k záležitostem vzdělávání, mládeže a kultury
19.-21.5.2006	Eisenstadt, Rakousko	- Neformální setkání ministrů životního prostředí
22.-23.5.2006	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu
27.-28.5.2006	Brusel, Belgie	- Neformální setkání ministrů zahraničních věcí
28.-30.5.2006	Krems, Rakousko	- Neformální setkání ministrů zemědělství
29.-30.5.2006	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU ke konkurenceschopnosti
31.5.2006	Brusel, Belgie	- Plenární zasedání Evropského parlamentu

Veřejné konzultace k legislativě EU

Téma veřejné konzultace	Vypisovatel	Uzávěrka
Ochrana práv cestujících vodní dopravou	DG TREN	30.5.2006
Revize směrnice 89/106/EHS o stavebních výrobcích	DG ENTR	31.5.2006
Pojištění motorových vozidel	DG MARKT	5.6.2006
Režimy placení DPH pro podniky finančních služeb	DG TAXUD	9.6.2006
Otázky obchodu s výrobky určenými pro vojenské použití	DG ENTR	30.6.2006

Pozn.: DG = Generální ředitelství Evropské komise; pro bližší informace o vyhlášených konzultacích nás prosím kontaktujte

Energetické politice Evropské unie jsme věnovali na stránkách našeho Měsíčníku EU aktualit pozornost na podzim loňského roku. Vzhledem k tomu, že v průběhu času některé události nabraly výrazný posun kupředu a Evropská komise zveřejnila svoji Zelenou knihu, vracíme se po několika měsících opět k tomuto tématu.

ENERGETICKÁ POLITIKA EU POHLEDEM ZELENÉ KNIHY

Pohled na energetický sektor v kontextu Evropské unie a evropské integrace se pozvolna mění. Ne sice tak radikálně, jak by se mohlo zdát při pohledu na čerstvě zveřejněnou strategii evropské energetiky v rámci Zelené knihy zveřejněné v březnu 2006, neboť již na počátku 90. let se akcent na úspory a ekologickou šetrnost stal součástí energetické doktríny. Jejich váha však začíná v tomto období výrazně narůstat. Vývoj geopolitické situace i světového energetického trhu, stejně jako očekávaný vývoj poptávky po energetických vstupech ze strany zemí jako Čína, Indie a další zesiluje potřebu úvah o nové kvalitě nakládání s energií v souladu s podtitulem názvu Zelené knihy: Evropská strategie pro udržitelnou, konkurenceschopnou a bezpečnou energii.

Vážnost úvah nad energetickým sektorem v celoevropském kontextu je dále zesílena nejen výčtem následujících okolností a potřeb, ale i rostoucí poptávkou obyvatel EU po řešení energetických otázek na celoevropské platformě. K těmto okolnostem a potřebám zejména patří:

- **výrazná potřeba investic do energetické infrastruktury;** pro příštích 20 let jsou potřeby energetických investic v zemích EU odhadovány na přibližně 1.000 mld. EUR; tato potřeba vyplývá jak z předpokládané rostoucí poptávky, tak z nutnosti obnovy již existujících, ale stárnoucích kapacit;
- **potřeba zastavit energetickou závislost na dovozech;** v současnosti je EU závislá přibližně z 50 % na dovozu energie; za předpokladu nerealizace projektů na zvýšení podílu obnovitelných zdrojů a úspor se zvýší míra dovozní energetické závislosti za dalších 20-30 let na 70 %;
- **ještě silnější poměr dovozní závislosti s koncentrací** na velmi malý počet zemí lze registrovat v případě zemního plynu; polovina jeho spotřeby v rámci EU je kryta dodávkami ze tří zemí – Ruska, Norska a Alžírsko; během dalších 20 – 30 let by měl podíl těchto zemí vzrůst až na 80 %;
- **poptávka po energii ve světě je neustále rostoucí;** do roku 2030 je její nárůst odhadován na dalších 60 %; odhad nárůstu celosvětové poptávky po ropě během tohoto období činí 1,6 % za rok;
- **významně rostou ceny ropy a zemního plynu;** v letech 2004-05 se tyto ceny téměř zdvojnásobily, což se promítlo i do cen elektřiny; spotřebitelé mají přitom jen malou naději, že by se tato situace měla výrazně změnit v jejich prospěch: poptávka po fosilních palivech prudce roste; dodavatelské řetězce jsou komplikované; závislost na klíčových dovozech se bude zvyšovat;
- v Evropě se prozatím **nerozvinuly plně konkurenční vnitřní trhy** s energií; za předpokladu, že tyto trhy budou existovat, nabídnou občanům i podnikatelským subjektům v EU výhody zabezpečených dodávek a nižších cen.

Evropská unie a její instituce vlastně po celá 90. léta a v průběhu této dekády tento vývoj monitorují. Rok 2005 však

přinesl zesílenou pozornost ve smyslu přejetí několika aktivit na úrovni Rady v říjnu a v prosinci. Společným jmenovatelem těchto aktivit je přesvědčení, že přístup založený pouze na 25 individuálních energetických politikách je dnes nedostatečný.

Stanovení energetické politiky na úrovni EU jako **společné politiky** je dlouhodobým úkolem. Pro jeho dosažení je zapotřebí stanovit jasný rámec, v němž se bude naplňovat. V současné fázi se tento rámec opírá o **šest bodů, šest prioritních oblastí**.

Eurobarometer k evropské energetické politice

Většina občanů EU (47 %) by dávala přednost přijímání rozhodnutí k novým energetickým výzvám na úrovni EU jako celku; k těmto výzvám řadí bezpečnost energetických dodávek, opatření reagující na rostoucí spotřebu energie a změny klimatu. Zhruba 37 % občanů EU preferuje řešení těchto otázek na národní a 8 % na místní úrovni. Výsledky Eurobarometru byly zpracovány a zveřejněny Generálním ředitelstvím Evropské komise pro energetiku a prezentoval je na konci ledna 2006 komisař Andris Piebalgs.

Průzkum odhalil, že lidé považují obnovitelné zdroje, výzkum a technologie za hlavní prostředky, které mohou redukovat stávající energetickou závislost. Téměř polovina občanů EU (48 %) věří, že jejich národní vláda by se měla zaměřit na rozvoj využívání sluneční energie, následovaná podporou pokročilého výzkumu pro nové energetické technologie (41 %). 31 % věří v použití větrné energie. Regulace redukce závislosti na ropě (23 %) a rozvoj jaderné energie (12 %) představují méně oceňované postupy mezi oslovenými respondenty.

„Chci spořit energii, ale řekněte mi jak“; tak by se rovněž dal parafrázovat další ze závěrů průzkumu. Většina evropských občanů (43 %) by ráda získala více informací o efektivním využívání energie. Rovněž takové pobídky jako například daňová úleva při podpoře energetické efektivnosti je považována jako priorita (pro je 40 % občanů EU).

8 z 10 občanů berou v úvahu spotřebu energie v případě nákupu elektrického spotřebiče. Bez ohledu na významné rozdíly mezi jednotlivými členskými zeměmi, můžeme říci, že občané se patrně více zajímají o energetické úspory v nových členských zemích, než v zemích EU-15.

Dvě pětiny Evropanů by byly připraveny platit více za energii z obnovitelných zdrojů. Avšak komparace zemí odhaluje výrazné diference mezi nimi - nováčkové nejsou připraveni platit vyšší cenu za „zelenou energii“.

„Mého vozu se nedotýkejte“, mohla by znít další parafráze, odrážející tento průzkum. Když jsou totiž zkoumány návyky automobilistů, zdá se, že zvýšení cen pohonných hmot má negativní dopad na četnost jízdy pouze po dosažení určitého stropu (ve vyspělých zemích EU ukazuje průzkum například na překročení hodnoty 2 EUR na litr).

1. Završení vnitřního trhu s elektřinou a plynem v EU

Bod vychází z přesvědčení, že udržitelná, konkurenceschopná a bezpečná energie nemůže být dosažena bez otevřeného a konkurenčního trhu s energií, který funguje na základě hospodářské soutěže korporací na tomto trhu.

Skutečně konkurenční jednotný evropský trh s elektřinou a plynem povede ke snížení cen, lepšímu zabezpečení dodávek a posílení konkurenceschopnosti. Efekt by se prosadil i v oblasti životního prostředí, když korporace reagují na konkurenci uzavíráním energeticky nevhodných závodů.

Od července 2007 bude mít každý spotřebitel v EU – s několika výjimkami – stanovené právo nákupu elektřiny a plynu od libovolného dodavatele v EU. Stále však řada národních trhů zůstává trhy vnitrostátními, ovládanými malým počtem společností. Přístupy členských států k otevírání trhů se liší – včetně pravomocí regulačních orgánů, úrovně nezávislosti provozovatelů sítí z pohledu hospodářské soutěže, pravidly pro distribuční soustavy, režimy bilancování či skladování plynu.

Konec roku 2006 je z pohledu otevírání velmi podstatný, neboť do té doby si musejí členské státy osvojit druhou sérii směrnic o elektřině a plynu a Evropská komise prošetřit konkurenční prostředí. Ve smyslu **strategie energetické politiky** se zdá být zjevné, že v rámci této oblasti bude pozornost zaměřena na:

- evropskou distribuční soustavu;
- prioritní plán propojení;
- investice do kapacit pro výrobu elektřiny;
- rovné podmínky v oblasti oddělení přenosu a distribuce;
- posílení konkurenceschopnosti evropského průmyslu.

2. Vnitřní trh s energií zaručující zabezpečení dodávek: solidarita mezi členskými státy

Lepší zabezpečení dodávek na vnitřním trhu

Liberalizované a konkurenční trhy vysílají správné investiční signály odvětvím, která se trhu účastní, a posilují tak transparentnost a předvídatelnost; v této souvislosti je zvažováno zřízení evropské observatoře pro dodávky energií. Ohledně fyzického zabezpečení infrastruktury jsou předmětem úvah vypracování mechanismu na přípravu a zajištění rychlé solidarity a možné pomoci zemi, která čelí obtížím vyplývajícím z poškození její základní infrastruktury.

Přehodnocení postoje EU k nouzovým zásobám ropy a zemního plynu a k prevenci narušení

Uvolňování nouzových zásob ropy a zemního plynu v případě vážných krizových situací musí vést ke globální reakci; postoj EU by tak měl být slučitelný s tímto globálním přístupem; prospěšné by mohlo být stanovení pravidel, která by vymezila pravidelnější a průhlednější zveřejňování stavu ropných zásob EU.

3. Cesta k udržitelnější, účinnější a různorodější skladbě zdrojů energií

Každý členský stát EU má volbu vlastní skladby zdrojů energií. Volba jednoho členského státu však má silný dopad na zajištění dodávek v sousedních státech i v EU jako celku.

Strategický přezkum energetiky EU by poskytl jasný rámec pro vnitrostátní rozhodnutí o skladbě zdrojů energie. Tento přezkum by měl vyhodnotit výhody a nevýhody různých zdrojů energie. Přezkum by měl rovněž umožnit transparentní a objektivní diskusi o budoucí úloze jaderné energie v EU.

Navíc se ukazuje jako vhodná dohoda na celkovém strategickém cíli, jež by uvedl do rovnováhy cíle udržitelného využívání energie, konkurenceschopnosti a zabezpečení dodávek.

4. Integrovaný přístup k boji se změnami klimatu

EU prosazuje zrušení vazby mezi hospodářským růstem a rostoucí spotřebou energie. Řešení je spatřováno v podobě úspor a podpoře konkurenceschopné a efektivní obnovitelné energie. Závazek tohoto řešení je velmi dlouhodobý.

Řešením v konkrétní podobě je pak například **system EU pro obchodování s emisemi**. Ten vytváří pružný a nákladově efektivní rámec pro výrobu energie, která je šetrnější k životnímu prostředí.

Vedoucí pozice EU v energetické účinnosti

Účinná politika v oblasti energetické účinnosti neznamená, že je nutné se vzdávat dosažené životní úrovně. Neznamená nutně ani snížení konkurenceschopnosti. Účinný postup by měl vést k pravému opaku: vynakládání nákladově efektivních investic na snížení plýtvání s energií a používání cenových signálů, vedoucích k odpovědnějšímu, hospodárnějšímu a rozumnějšímu využívání energie. Účinný může být například rámec Společenství pro energetickou daň.

Přestože Evropa již dnes představuje jeden z energeticky nejúčinnějších regionů na světě, prostor pro zlepšování stále existuje. Zelená kniha o energetické účinnosti, kterou Evropská komise připravila v roce 2005, zmiňuje, že až 20 % využitá energie v EU může být uspořeno: to představuje úsporu nákladů na energii až ve výši 60 mld. EUR, významný příspěvek k zajištění dodávek energie a vytvoření až 1 miliónu nových pracovních míst v přímo dotčených odvětvích.

Užitečný nástroj v této oblasti představuje unijní **Strukturální a kohezní politika**, jež jako jeden ze svých cílů stanovuje podporu energetické účinnosti, rozvoj obnovitelných a alternativních zdrojů energie a investice do sítí v případech, kdy nastane selhání trhu. Je na jednotlivých členských zemích, aby do svých programovacích dokumentů na období 2007 – 2013 zahrnuly tyto priority.

Evropská komise učiní pro naplnění tohoto potenciálu jeden podstatný krok – v podobě akčního plánu pro energetickou účinnost. Příkladem navrhovaných opatření v rámci tohoto plánu jsou: dlouhodobé cílené kampaně na podporu

energetické účinnosti, včetně energetických úspor v budovách především veřejného charakteru; úsilí o zvýšení energetické účinnosti v odvětvích dopravy, zejména o zlepšení městské veřejné dopravy ve velkých evropských městech; využití finančních nástrojů jako katalyzátoru investic komerčních bank do projektů v oblasti energetické účinnosti a do společností poskytujících energetické služby.

Zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie

EU od počátku 90. let usiluje o naplnění cíle stát se světovou špičkou v oblasti obnovitelné energie. Příkladem může být fakt, že EU má nyní větrné elektrárny o kapacitě, jež odpovídá 50 uhelným elektrárnám. Trh s obnovitelnou energií v EU má roční obrát 15 mld. EUR (přibližně polovina světového trhu), zaměstnává asi 300.000 lidí a výrazně se podílí na vývozu.

V roce 2001 se EU dohodla, že podíl elektřiny z obnovitelných zdrojů energie by měl ve spotřebě EU do roku 2010 dosáhnout 21 %. V roce 2003 bylo schváleno, že do roku 2010 by minimálně 5,75 % ze všech druhů benzínu a motorové nafty měla představovat biopaliva. Když ale nynější tendence tohoto úsilí promítneme do roku 2010, tyto cíle splněny nebudou. Obnovitelná energie představuje zdroj, který v celosvětovém srovnání výroby elektřiny zaujímá 3. místo (za uhlím a plynem).

Plný potenciál obnovitelné energie lze využít prostřednictvím dlouhodobého závazku vyvíjet a instalovat obnovitelné zdroje. Evropská komise by měla pro tento účel předložit **pracovní plán pro obnovitelnou energii**, jež bude zaměřen na klíčové otázky pro účinnou politiku EU v oblasti obnovitelných zdrojů energie: aktivní program s konkrétními opatřeními k zajištění naplnění stávajících cílů; zvážení nezbytnosti splnění cílů po roce 2010; přijetí směrnice o vytápění a chlazení; zpracování podrobného krátkodobého, střednědobého a dlouhodobého plánu na stabilizaci a postupné snížení závislosti EU na dovážené ropě; iniciativy v oblasti výzkumu a vývoje.

Zachycování a geologické ukládání vodíku

To představuje v kombinaci s čistými technologiemi spalování fosilních paliv další možnou technologii s téměř nulovými emisemi. Tento postup může být důležitý pro země, které hodlají pokračovat ve využívání uhlí jako bezpečného a hojného zdroje energie. Rozvoj této technologie nicméně potřebuje podnět, který by vedl k vytvoření nezbytných ekonomických pobídek, zaručil právní jistotu soukromému sektoru a zajistil, že nebude narušeno životní prostředí.

5. Podpora inovací

Výzkum související s energetikou velkou měrou přispívá k energetické účinnosti a prostřednictvím obnovitelných zdrojů energie i k diverzifikaci. Podpurným nástrojem může být například Sedmý rámcový program pro výzkum a vývoj, podporující například technologie obnovitelné energie, uvedení technologií čistého spalování uhlí, rozvoj ekonomicky životaschopných biopaliv pro dopravu apod.

Evropská komise pracuje na zpracování strategického plánu pro energetické technologie. Cílem plánu je posílení výzkumného úsilí na úrovni celé EU, omezení překrývání národních technologických a výzkumných programů a zaměření pozornosti na dohodnuté cíle na úrovni celé EU.

6. Soudržná vnější energetická politika

První krok k jejímu dosažení spočívá v podobě dohody na úrovni EU o cílech vnější energetické politiky a o aktivitách vedoucích k jejímu zajištění. Dílčí kroky pak obsahují:

- **jednoznačnou politiku v oblasti zabezpečení a diverzifikace dodávek energie**; týká se například priorit při modernizaci a výstavbě nové infrastruktury (nové plynovody, ropovody, terminály pro zkapalněný zemní plyn, pravidla pro přístup tranzitních zemí a třetích stran apod.);
- **energetická partnerství s producenty, tranzitními zeměmi a dalšími globálními účastníky**; ta zahrnují dialog s významnými producenty a dodavateli energie, vybudování celoevropského energetického společenství;
- **účinnou reakci na vnější krizové situace**;
- **začlenění energetiky do ostatních politik s vnější dimenzí**;
- **využitelnost energie na podporu udržitelného rozvoje**.

Strategie EU pro biopaliva

EU se snaží podporovat biopaliva s cílem snížení emise skleníkových plynů, podpory dekarbonizace paliv v dopravě, rozšíření zdrojů dodávek paliv a nabídnutí nových možností podnikatelských aktivit a příjmů na venkově.

Klimatické změny, nárůst cen ropy a zemního plynu a očekávaný vývoj energetického trhu vyvolávají zvýšený zájem o možnost využívání biomasy pro energetické účely.

Priority ucelené strategie EU pro biopaliva: (i) oživení poptávky po biopalivech; (ii) dosahování environmentálních přínosů; (iii) rozvoj výroby a distribuce biopaliv; (iv) rozšiřování zásob surovin; (v) posílení obchodních možností; (vi) podpora rozvojových zemí; (vii) podpora výzkumu a vývoje.

Realizace strategie by se měla projevit i v odpovídajícím přizpůsobení společné zemědělské politiky EU.

Akční plán EU pro biomasu

Hlavními cíly je potřeba snížení poptávky po energii, zvýšení důvěry v obnovitelné zdroje a posílení mezinárodní spolupráce.

Stanoví opatření ke zvýšení rozvoje energie z biomasy ze dřeva, odpadů a zemědělských plodin vytvořením tržně orientovaných pobídek zaměřených na její využití a odstranění překážek rozvoje trhu. Představuje první koordinační krok tímto směrem. Stanoví opatření k podpoře využití biomasy při výrobě tepla, elektrické energie a v dopravě. Dále jsou specifikována průřezová opatření týkající se dodávek biomasy, financování a výzkumu. V závěru plánu jsou specifikovány dopady a navržena jednotlivá opatření.

Země pod lupou

Zemí, kterou jsme si tentokrát vzali pod drobnohled, je náš jižní soused Rakousko. S Rakouskem nás pojí nejen společná cesta dějinami, podobná mentalita obyvatelstva, ale i řada vzájemných ekonomických svazků. Úspěšným případem je i Česká spořitelna, která je od roku 2000 významnou částí Erste Bank Group. Po sametové revoluci v roce 1989 nám rakouská ekonomika sloužila jako benchmark, kterého jsme chtěli co nejdříve dosáhnout. Zatím se nám to ale moc nedaří.

RAKOUSKO

<i>typ vlády/hlava státu:</i>	federální republika/ prezident Heinz Fischer
<i>velikost území (podíl v EU)</i>	83 870 km ² (2,11%)
<i>počet obyvatel (podíl v EU)</i>	8 206 500 (1,79%)
<i>věková struktura obyvatel</i>	0-14 let: 16,3%; 15-64 let: 68,2%; nad 65 let: 15,5%
<i>etnická a národnostní struktura</i>	Rakušané 91,1%; Jihoslované 4%, Turci 1,6%, Němci 0,9%
<i>HDP celkem (podíl v EU)</i>	246,4 mld. EUR (2,28%)
<i>HDP per capita v PPS</i>	122,5% průměru EU-25
<i>sektorová struktura HDP</i>	zemědělství: 1,5%; průmysl a stavebn.: 30,7%, služby: 67,8%
<i>průměrná inflace</i>	2,1%
<i>průměrná nezaměstnanost</i>	5,2%
<i>růst HDP</i>	1,9%
<i>saldo státního rozpočtu</i>	-1,5% HDP
<i>veřejný dluh</i>	62,9% HDP
<i>počet NUTS2, nejbohatší a nejchudší NUTS2 (dle HDP per capita v PPS vůči EU)</i>	9 NUTS2, Wien 172,9%, Burgenland 81,5%

pozn.: ekonomické ukazatele v roce 2005, zdroj: EU, CIA

V revolučních dobách konce roku 1989 a v období těsně následujícím bylo Rakousko ztělesněním či synonymem tehdy silně akcentovaného hesla „návratu do Evropy“. Dohnání Rakouska bylo v tehdejší Československu vnímáno jako sice náročný, nicméně dosažitelný cíl. Zdálo se nám tehdy, že druhý západní soused – Německo – je vlastně až příliš bohatý, a že následovat Rakousko je tedy pro nás ta správná cesta, která může být završena za nějakých deset let.

Jakže jsme se tehdy – s velkou naivitou, i nadměrným nadšením a očekáváním – mylili. V mezičase se Rakousko – poměrně nenápadně – úrovní své ekonomické vyspělosti měřené ukazatelem HDP na obyvatele přehouplо hladce přes Německo a zastavilo se až těsně pod „stupni vítězů“ nynější EU. Tím značně zvýšilo laťku i pro nás, kteří se snažíme jej dohnat. Onen proces však potrvá ještě dlouho.

Neměli bychom se tímto nechat frustrovat a naopak mít v pohledu na Rakousko velmi otevřené oči inspirace; máme se skutečně od koho učit v mnoha ohledech. Zaměřme se na některé, které mohou posloužit jako symbol pro rakouskou prosperitu současnosti, byť mohou vyhlížet i vytrženě z celkového komplexního pohledu na rakouskou ekonomiku a společnost.

První vzor spočívá v rozvoji cestovního ruchu a turistického průmyslu. Rakousko je bezpochyby zemí, kterou je možné počítat mezi evropské šampióny nejen co se efektivnosti cestovního ruchu týče, ale i v míře využitelnosti předností, které rakouská příroda a krajina, ale i historické památky a

společenská centra nabízejí. Přitom je velmi typické, že v rakouském cestovním ruchu jsou spokojeni všichni, jak poskytovatelé široké palety služeb, tak i jejich zákazníci. Jestliže v mnohých nových členských zemích a jejich regionech je právě rozvoj cestovního ruchu považován za jednu z mála (pokud ne jedinou) životaschopných ekonomických aktivit a zdrojů prosperity, měli by se osoby z těchto regionů poohlédnout právě do Rakouska.

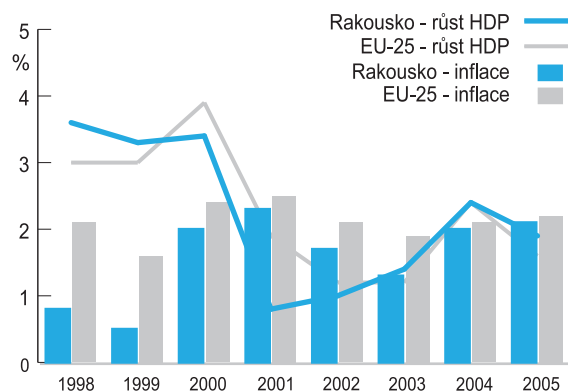

Síla stavu malých a středních podniků je další typickou charakteristikou pro tuto zemi, představující faktor regionální a lokální ekonomické a sociální stability. V případě velkých korporací, na kterých převážně stojí hospodářský boom v nových členských zemích, jsou možné velké výkyvy oběma směry; silný malý a střední sektor je v tomto ohledu daleko stabilnější, obezřetnější až konzervativnější. Rakouské malé a střední podniky pak dále expandují do zemí ostatních nováčků a představují tak velmi rozšířenou formu přílivu rakouských investic do těchto ekonomik.

V EU je však vlastně Rakousko rovněž spíše relativním nováčkem, který vstoupil před 11 lety – v roce 1995. Z tohoto pohledu můžeme v případě Rakouska registrovat, že země menší než je Česká republika si může a je schopna svůj hlas prosadit poměrně silně, když občas stojí v zásadních názorech v opozici proti většině. I výchozí vyjednané podmínky s řadou výjimek či opatření ve prospěch Rakouska (a jeho partnerů v rozšíření – Švédska a Finska) tomu mohou nasvědčovat.

Posledním velmi typickým rysem z unijního pohledu registrovaným v Rakousku je schopnost účelného partnerství – týká se jak nalézání pozitivních aliancí mezi různými subjekty v rámci země samotné, tak i partnerství se sousedními místy a regiony v jiných členských státech, či četná partnerství na zcela opačném konci Unie. Praxe partnerství je velmi obohacující pro partnery i pro rakouské subjekty samotné.

Vývoj inflace a růstu HDP

Zdroj: Eurostat

Statistické okénko

Statistické okénko v tabulkové formě zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 25 členských zemí Evropské unie. Zahrnují ukazatele ekonomické výkonnosti (HDP per capita k průměru EU, růst HDP, míra nezaměstnanosti), vnější ekonomické stability (běžný účet k HDP), fiskální stability (veřejné rozpočty k HDP, veřejný dluh k HDP) či cenové charakteristiky (meziroční inflace na bázi indexu HICP, úroveň cenových hladin). Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU.

Klíčové makroekonomické ukazatele

v %	Růst HDP			Saldo běžného účtu k HDP			Míra nezaměstnanosti			Meziroční inflace		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	I-06	II-06	III-06	I-06	II-06	III-06
Belgie	0,9	2,6	1,4	4,5	3,5	3,0	8,2	8,2	8,1	2,8	2,8	2,2
ČR	3,2	4,4	4,8	-6,3	-5,2	-2,9	7,8	7,8	7,7	2,4	2,4	2,4
Dánsko	0,6	2,1	2,7	3,3	2,5	2,9	4,4	4,4	4,3	2,0	2,1	1,8
Estonsko	6,7	7,8	8,4	-12,0	-12,7	-9,9	6,2	5,8	5,3	4,7	4,5	4,0
Finsko	2,4	3,6	1,9	3,8	4,1	2,2	8,2	8,1	7,9	1,2	1,3	1,2
Francie	0,8	2,3	1,5	0,2	-0,7	-0,8	9,1	9,1	9,1	2,3	2,0	1,7
Irsko	4,4	4,5	4,4	0,0	-0,8	-2,2	4,2	4,2	4,2	2,5	2,7	2,8
Itálie	0,3	1,2	0,2	-0,8	-0,4	-1,2	n/a	n/a	n/a	2,2	2,2	2,2
Kypr	1,9	3,8	3,9	-3,0	-5,7	-5,8	5,3	5,2	5,2	2,0	2,3	2,6
Litva	10,5	7,0	7,0	-6,9	-8,0	-7,4	6,8	6,5	6,4	3,5	3,4	3,1
Lotyšsko	7,2	8,3	9,1	-8,2	-12,6	-11,1	8,1	7,8	7,6	7,6	7,0	6,6
Lucembursko	2,9	4,5	4,2	8,2	8,4	5,9	4,7	4,7	4,8	4,1	3,9	3,7
Maďarsko	2,9	4,2	3,7	-8,7	-8,8	-8,4	7,6	7,6	7,4	2,5	2,3	2,4
Malta	-1,9	0,4	0,8	-5,8	-10,5	-6,7	7,9	8,0	8,1	2,4	2,3	2,9
Německo	-0,2	1,6	0,8	2,1	3,7	3,8	9,1	8,9	8,7	2,1	2,1	1,9
Nizozemí	-0,1	1,7	0,5	5,8	6,1	6,0	4,4	4,2	4,0	1,8	1,4	1,4
Polsko	3,8	5,3	3,4	-2,2	-4,2	-3,2	17,1	16,9	16,8	0,9	0,9	0,9
Portugalsko	-1,2	1,2	0,4	-6,1	-7,8	-9,5	7,7	7,7	7,6	2,6	2,9	3,0
Rakousko	1,4	2,4	1,7	-0,5	0,3	0,8	5,1	5,1	5,1	1,5	1,5	1,3
Řecko	4,6	4,7	3,5	-8,5	-8,2	-7,4	n/a	n/a	n/a	3,0	3,1	3,3
Slovensko	4,5	5,5	5,1	-0,5	-3,4	-6,6	15,7	15,7	15,7	4,1	4,3	4,3
Slovinsko	2,7	4,2	3,8	-0,3	-2,0	-1,6	6,2	6,2	6,2	2,6	2,3	2,0
Španělsko	3,0	3,1	3,4	-4,2	-5,9	-7,4	8,7	8,7	8,7	4,2	4,1	3,9
Švédsko	1,5	3,6	2,5	5,9	7,8	7,0	n/a	n/a	n/a	1,1	1,1	1,5
Velká Británie	2,5	3,2	1,6	-1,5	-2,0	-2,1	5,0	n/a	n/a	1,9	2,0	n/a
EU-25	1,2	2,4	1,5	0,1	0,0	-0,3	8,5	8,4	8,4	2,2	2,2	2,1

v %	Saldo veř. rozpočtů k HDP			Veřejný dluh k HDP			HDP per capita k ø EU			Cenová hladina k ø EU		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Belgie	0,1	0,0	0,1	98,5	94,7	93,3	117,5	118,1	118,4	102,3	104,0	104,2
ČR	-6,6	-2,9	-2,6	30,0	30,6	30,5	66,3	67,8	70,3	54,7	55,5	55,0
Dánsko	1,0	2,7	4,9	44,4	42,6	35,8	121,4	121,0	121,8	135,6	138,8	137,0
Estonsko	2,4	1,5	1,6	6,0	5,4	4,8	45,0	48,2	51,2	107,5	108,7	106,6
Finsko	2,5	2,3	2,6	44,3	44,3	41,1	112,2	111,2	112,3	124,4	125,9	122,9
Francie	-4,2	-3,7	-2,9	62,4	64,4	66,8	112,2	111,3	109,3	106,1	105,8	108,0
Irsko	0,2	1,5	1,0	31,1	29,4	27,6	132,9	134,1	137,0	122,4	126,6	123,1
Itálie	-3,4	-3,4	-4,1	104,2	103,8	106,4	110,1	107,8	105,8	97,9	102,3	102,7
Kypr	-6,3	-4,1	-2,4	69,7	71,7	70,3	82,0	79,9	82,8	90,9	96,5	93,3
Litva	-1,2	-1,5	-0,5	21,2	19,5	18,7	41,9	45,3	47,8	54,6	54,9	54,6
Lotyšsko	-1,2	-0,9	0,2	14,4	14,6	11,9	38,7	40,8	42,8	57,6	55,4	56,4
Lucembursko	0,2	-1,1	-1,9	6,3	6,6	6,2	220,3	233,8	238,6	102,5	105,3	106,1
Maďarsko	-6,4	-5,4	-6,1	56,7	57,1	58,4	58,1	59,3	60,1	56,9	59,0	61,9
Malta	-10,2	-5,1	-3,3	71,3	76,2	74,7	74,2	72,6	69,2	73,7	74,4	74,9
Německo	-4,0	-3,7	-3,3	63,8	65,5	67,7	108,6	108,4	108,6	107,5	108,7	106,6
Nizozemí	-3,1	-1,9	-0,3	51,9	52,6	52,9	125,3	124,8	124,4	105,3	106,6	105,2
Polsko	-4,7	-3,9	-2,5	43,9	41,9	42,5	46,3	47,0	48,8	59,5	53,4	52,4
Portugalsko	-2,9	-3,2	-6,0	57,0	58,7	63,9	79,5	72,8	72,4	76,2	87,3	85,7
Rakousko	-1,5	-1,1	-1,5	64,4	63,6	62,9	119,9	120,8	122,6	105,2	105,7	103,6
Řecko	-5,8	-6,9	-4,5	107,8	108,5	107,5	77,2	81,1	82,0	82,2	84,5	85,1
Slovensko	-3,7	-3,0	-2,9	42,7	41,6	34,5	50,5	51,5	51,9	44,6	50,5	54,9
Slovinsko	-2,8	-2,3	-1,8	29,1	29,5	29,1	74,5	76,0	79,1	75,5	77,9	75,8
Španělsko	0,0	-0,1	1,1	48,9	46,4	43,2	95,2	97,4	97,6	85,0	86,6	87,4
Švédsko	0,1	1,8	2,9	51,8	50,5	50,3	113,7	115,8	117,4	121,1	124,0	121,1
Velká Británie	-3,3	-3,3	-3,6	39,0	40,8	42,8	116,0	116,2	116,2	110,7	103,8	105,6
EU-25	-3,0	-2,6	-2,3	63,1	62,4	63,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Zdroj: Eurostat, odhad za rok 2005 pochází z Ekonomického výhledu Evropské komise - podzim 2005.

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.

